

OBSAH

PRVÁ ČASŤ: ŽIVOT	7
Byť blázon znamená byť zdravý.....	8
Postoj k životu	12
Život je ako čisté plátno.....	17
Niet iného Boha než je život.....	21
Nuda je výborný začiatok	24
Zorba Buddha.....	30
Smútok má svoj pôvab.....	35
Hriech je, keď sa netešíte zo života	43
Veľmi nebezpečná situácia.....	56
Riskujte všetko.....	62
DRUHÁ ČASŤ: LÁSKA	67
Vnútoraná hudba.....	68
Čo je to láska?.....	70
Milovať znamená tancovať životom!	74
Štyri stupne k láske	79
Láska v praxi.....	87
Láska je veľmi krehká kvetina.....	90
Manželstvo je prostitúcia	100
Skutočný nepriateľ lásky	108
O láske k sebe	110
Láska je luxus	117
Láska a meditácia.....	122

TRETIA ČASŤ: SMIECH	127
Somáre sa nevedia smiať	129
Život je vesmírny žart	132
Smejúci sa Buddha.....	133
Jediný ospevovateľ lásky a smiechu	144
Býk alebo vól?	146

Prvá časť

ŽIVOT

„Život je čosi neuveriteľné. Niečo, čo by nemalo existovať, a predsa existuje. Je zázračné, že existujeme my ľudia, že existujú stromy a vtáky. Je to skutočný zázrak, pretože celý vesmír je mŕtvy. Milióny hviezd a milióny slnečných sústav sú bez života.

Len na našej malej planéte Zem, ktorá je ako nič – ak si uvedomíme jej rozmery, podobá sa zrnku prachu. Práve tu vznikol Život. Tu je to najšťastnejšie miesto celej existencie. Spievajú tu vtáky, rastú a kvitnú tu stromy, žijú tu ľudia, ktorí milujú, spievajú a tancujú. Stalo sa niečo neuveriteľné.“

OSHO

BYŤ BLÁZON ZNAMENÁ BYŤ ZDRAVÝ

Náš svet predsa pozná tých nádherných bláznov. Všetci veľkí ľudia boli vlastne vždy trochu blázniví – ich okolie ich totiž za takých považovalo. Ich bláznovstvo spočívalo v tom, že sa netrápili, nežili v úzkostiach, nebáli sa smrti a nezaťažovali sa maličkosťami. Žili naplno a intenzívne, a vďaka tejto celistvosti a sile vykvitol ich život ako nádherný kvet – boli plní vône, lásky, života a smiechu.

Takéto veci ale budú určite prekážať miliónom ľudí okolo vás. Nebudú sa vedieť zmieriť s myšlienkou, že sa vám podarilo niečo, čo oni nedokázali. Budú sa preto silou-mocou snažiť vás trápiť. Budú vás odsudzovať, a tým sa snažiť zraziť vás na kolená – pokaziť vám tanec, vziať vám radosť tak, aby ste sa mohli vrátiť späť do kliečky.

Musíte vziať všetku odvalu, a keď vám budú ľudia hovoriť, že ste blázni, majte z toho radosť. Odpovedzte im: „Máte úplnú pravdu, na tomto svete môžu byť len blázni šťastní a plní radosti. Ja som si zvolil bláznivosť s jej radosťou, blaženosťou a tancom; vy ste si zase vybrali rozumnosť a jej biedu, trápenie a peklo – naše voľby sú rôzne. Tak si teda buďte rozumní a ponechajte si svoje utrpenie, mne ale ponechajte moju

pochabosť. Nebuďte tým dotknutí. Ani ja sa necítim byť urazený – na svete je toľko rozumných ľudí, ale mňa to neuráža.“

Bude to len otázka času... Veľmi skoro vás ľudia, len čo sa zmieria s tým, že ste blázni, prestanú obťažovať, a vy potom budete môcť vojsť do svetla svojho pôvodného bytia – budete môcť odhodiť všetku faloš.

Celá naša výchova spôsobuje rozšírenie mysle. Svojmu okoliu, spoločnosti, celému svetu musíme ukazovať nejakú tvár – a nemusí to byť ani naša skutočná tvár; vlastne to naša pravá tvár byť nesmie. My musíme nastavovať tvár, ktorá sa ľudom páči, ktorú dokážu oceniť, ktorá je pre nich prijateľná – ich ideológiám a tradíciám, a svoju pravú tvár si musíme ponechať pre seba.

Tento rozpor sa stáva neprekonateľným, pretože medzi ľuďmi trávime väčšinu svojho času, stretávame sa s nimi na každom kroku, diskutujeme s nimi – len veľmi zriedka bývame naozaj sami. A tak sa, pochopte, stáva naša maska stále viac súčasťou nášho ja na úkor našej pravej prirodzenosti.

A spoločnosť vytvára v každom z nás strach – strach z odmietnutia, strach, že sa nám bude niekto smiať, strach zo straty vážnosti, strach z toho, čo by na to povedali ľudia. Sme nútení prispôbovať sa všetkým tým zaslepeným a nevzdelaným ľuďom, nesmieme byť sami sebou – to je zatiaľ hlavná tradícia všade na svete: nikomu nie je dovolené, aby bol sám sebou.*

Kedykoľvek sme v spoločnosti inej osoby, staráme sa menej o seba a skôr nám ide o to, aký názor na nás si urobí ten druhý.

---

* *Bud' sám sebou*: M. Robbins, Eugenika 2012

Ale keď sme sami, napríklad v kúpeľni, správame sa skoro ako deti – niekedy sa na seba škeríme do zrkadla. Potom ale zistíme, že sa na nás niekto pozerá kľúčovou dierkou, a hoci to bolo len malé dieťa, okamžite sa začneme správať inak; už je z nás znova naše bežné, staré známe ja – rozvážny, pokojný človek, tak, ako sa to od nás žiada.

A najčudnejšie na tom všetkom je, že z tých ľudí máme strach, a oni majú strach zase z nás. Všetci sa boja všetkých. Nikto si nepripúšťa svoje pocity, svoju realitu a autentickosť, a napriek tomu po tom všetci túžia, pretože potláčať svoju pravú tvár je ako samovražda.

Zodpovednosť máte však len za vlastný život, za svoje bytie. Nebráňte sa teda, pretože tým na sebe páchate samovraždu, ničíte sami seba. Čo tým získate? Aj keď si vás budú ľudia vážiť, aj keď vás budú považovať za rozvážnych, úctyhodných a počestných ľudí, nenaplní to váš život a vaše bytie. To všetko vám ani trochu neumožní preniknúť do života v jeho nesmiernej kráse.

Na svete ste sami: osamelí ste na svet prišli, osamelí v ňom žijete a osamelí ho aj opustíte. Všetky názory ostatných ľudí na vás upadnú do zabudnutia; len vaše pocity a vaša autentická skúsenosť vás budú sprevádzať aj po smrti.

Ani smrť vám totiž nemôže vziať tanec, slzy radosti, čistotu samoty, pokoj, vyrovnanosť, extázu. To, čo vám ani smrť nevezme, je vašim jediným pravým pokladom, ale to, čo vám ktokoľvek môže vziať, nie je žiadny poklad – len vás klamú.

Majte jediný záujem: starajte sa a ochraňujte takéto kvality, ktoré si poniesiete so sebou ďalej, aj po tom,

čo smrť zničí vaše telo a vaše myslenie, pretože tieto kvality budú to jediné, čo vás bude sprevádzať. To sú jediné skutočné hodnoty; a len tí ľudia, ktorí ich získajú, skutočne žijú – tí ostatní život len predstierajú.

POSTOJ K ŽIVOTU

Osho, je dôležité mať nejaký postoj k životu?

Najlepší spôsob, ako sa minúť so životom, je zaujať k nemu nejaký postoj. Všetky postoje majú totiž svoj pôvod v našom myslení, ale život existuje mimo nich. Postoje sú naše výmysly, naše predsudky a naše vynálezy. Život naším vynálezom nie je, naopak, my sme len obyčajné vlnky na jeho hladine.

Aký postoj k oceánu môže mať jedna z týchto vlniek? Aký postoj k Zemi, Mesiacu, k Slnku a ku hviezdám môže zaujímať steblo trávy? Všetky postoje sú egoistické, a všetky sú hlúpe.

Život nie je filozofia, život nie je problém, život je mystérium. Svoj život by ste nemali žiť podľa nejakého vzorca alebo podľa okolností – tak, ako vás presvedčajú ostatní, ale vyraziť naplno hneď od štartovacej čiary.

Každý by sa mal považovať za prvého človeka na svete – za Adama alebo Evu. Tak sa môžete životu otvoriť a odkryť jeho nekonečné možnosti. Až potom sa obnažíte a budete prístupní. A čím viac sa obnažíte, tým budete prístupnejší všetkým možnostiam života.

Postoje fungujú ako bariéry: tak ale nikdy nedosiahnete život taký, aký v skutočnosti je – len ho prispôbujete svojej filozofii, svojmu náboženskému presvedčeniu, svojej ideológii. Ak ho ale prispôbíte

príliš, niečo v ňom odumrie. To, čo z neho vydolujete, bude mŕtvola; môže síce ako život vyzerat', no aj napriek tomu ním nebude.

Ľudia to tak robia už veky. Hinduisti žijú podľa hinduistického postoja, moslimovia podľa moslimského a komunisti podľa komunistického presvedčenia. Vy ale majte na pamäti jednu základnú pravdu: toto presvedčenie vám zabráni dostať sa do styku so životom takým, aký je; postoj narúšajú a interpretujú.

Poviem vám jednu starú grécku legendu:

Jeden fanatický kráľ mal nádhernú zlatú posteľ, veľmi vzácnu, vykladanú tisíckami drahokamov; a kedykoľvek býval v jeho paláci nejaký hosť, túto posteľ mu ponúkol. Ten kráľ však zaujímal určitý postoj: jeho hosť sa do tej postele musel zmestiť. Keď bol o niečo dlhší, tak ho kráľ nechal skrátiť. Tá posteľ bola, samozrejme, taká cenná, že sa prispôbiť nedala, ale hosť áno – akoby posteľ neslúžila hosťom, ale hostia jej!

Nájsť človeka, ktorý by bol šitý na mieru do už vyrobenej postele nie je jednoduché, je to priam nemožné. Priemerný človek neexistuje, to si pamätajte; priemerný človek je klam – a tá posteľ bola vyrobená práve pre priemerného človeka. Ten kráľ bol totiž matematik – použil na to množstvo výpočtov. Nechal zmerať výšku všetkých obyvateľov hlavného mesta, a túto výšku potom vydělil ich počtom. Tak získal spoľahlivý priemer. V tom meste žili deti, mladí ľudia a starci, trpaslíci aj obri, ich priemerná výška ale bola niečo celkom iné. V celom hlavnom meste nebol nikto, kto by bol naozaj priemerný. Ani ja som sa nikdy nestretol s priemerným človekom – priemerný človek je výmysel.

A tak sa každý hosť dostal do problémov. Ak bol menší, kráľovi zápasníci ho trochu natiahli. Tu hľadajte začiatok rolfingu! Ida Rolfová sa od tohto kráľa určite veľa naučila. Každý hosť, samozrejme, zomrel, čo ale nebola chyba nášho pána kráľa, veď on mal len tie najlepšie úmysly!

Ak teda zaujímate k životu nejaký postoj, určite ho stratíte. Život je neuveriteľný a nedá sa ovládnuť žiadnym postojom, nedá sa vtesnať do žiadnej definície. Váš postoj môže síce vystihnúť niektorý z aspektov života, to však bude len jedna z jeho stránok. Naše myslenie má tendenciu prehlásiť tento aspekt za celok, no v momente, keď tak urobíte, stratíte so životom spojenie. Obklopení svojím postojom budete potom žiť ako v bavlnke, zakuklení, a budete sa cítiť biedne. Všetky vaše takzvané náboženstvá budú, samozrejme, na koni, to je totiž to, čo vám neustále tvrdia: život je utrpenie.

Aj samotný Buddha nám vraví, že narodenie, mladosť, staroba, smrť – to všetko je utrpenie. Celý život vraj nie je nič iné len dlhá, predlhá tragédia. Keď budete zaujímať nejaký postoj k životu, zistíte, že má Buddha pravdu. Vy sami budete jej dôkazom.

Ja vám však chcem oznámiť, že život nie je utrpenie, že v tom s Buddhom vôbec nesúhlasím. Môže sa, samozrejme, stať utrpením, ak sa o to budete snažiť, ale inak je život večná radosť. No ak chcete túto radosť poznať, musíte roztvoriť svoje srdce a prijímať ho s otvorenou náručou.

Nepripisujte k životu so zaťatými päťami. Roztvorte svoje ruky dokorán. Vstúpte do života s bezhraničnou nevinnosťou. Všetky postoje sú falošné. Človek sa rozhoduje bez toho, aby ochutnal, aby vy-

skúšal, aby žil. Prijíma určité závery a, samozrejme, že keď má v sebe tieto názory „a priori“, zdá sa mu, že sú životom uznávané. Ale to tak nie je, to sa len človek snaží nájsť všetky spôsoby a prostriedky, argumenty a fakty, ktoré by tieto závery podporili.

Ja vás učím o živote bez akýchkoľvek postojov. Tu je jedna moja základná skúsenosť: ak chcete naozaj poznať život taký, aký je, vzdajte sa všetkých filozofií, všetkých „izmov“. Postavte sa potom s otvorenou náručou a doslova nahí na slnko, aby ste zistili, o čo tu ide.

Ľudia si kedysi mysleli, že naše zmysly sú dvere, ktorými vstupuje skutočnosť do nášho najvnútornejšieho bytia. Najnovšie výskumy však ukazujú niečo iné: naše zmysly nie sú len bránami, sú zároveň našimi strážcami. Povolenie vstúpiť majú len dve percentá informácií, zvyšných deväťdesiatosem zostáva vonku. Nič, čo sa prieči našim predstavám o živote, sa nesmie dostať dovnútra, vpustené sú len tie dve percentá.

Tak teda, žiť život len z dvoch percent znamená nežiť ho vôbec. Ak máme možnosť žiť na sto percent, prečo by sme sa mali uspokojiť len s dvoma percentami?

Pýtate sa ma:

Je dôležité mať nejaký postoj k životu?

Nielen, že to nie je dôležité, je to priam nebezpečné. Prečo nedovoliť životu tancovať, spievať, byť bez akýchkoľvek očakávaní? Prečo nevieme žiť bez očakávaní? Prečo nedokážeme vidieť to, čím život je, jeho svetlo? Prečo by sme mali klamať sami seba? V živote sa nedá prehrať. Prehrať môžu len tí, ktorí život klamú.